

Warszawa, 23 stycznia 2014 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

DONzsp-en-0700-1/14(160)

M. Gidelewicz
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 27.01.14
nr. 442 podpis. [signature]

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 24.01.14.
nr. 317 podpis. [signature]

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Paweł Marzalek

Odpowiadając na pismo z dnia 19 grudnia 2013 r., znak: BPS/043-46-1999-PRM/13, przy którym przedłożone zostało oświadczenie złożone przez senatora Zdzisława Pupę podczas 46. posiedzenia Senatu RP w dniu 18 grudnia 2013 r., uprzejmie wyjaśniam, co następuje:

Ze względu na to, iż w Polsce funkcjonują dwa odrębne systemy ubezpieczeń społecznych: powszechny, realizowany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, oraz rolny, realizowany przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie ma uzasadnienia do prostego porównywania warunków na jakich one funkcjonują. Każdy z tych systemów normują odrębne regulacje prawne, a więc każdy z nich rządzi się odrębnymi regułami, dotyczącymi nie tylko praw, ale i obowiązków ubezpieczonych. Odmienne są warunki obejmowania ubezpieczeniem, a także zasady i wysokość opłacanych przez ubezpieczonych składek oraz różny jest katalog świadczeń i warunki nabywania prawa do tych świadczeń i w konsekwencji różna jest ich wysokość w każdym z tych systemów. Skoro więc regulacje prawne utrzymują rozdzielność unormowań ubezpieczenia społecznego dla rolników od powszechnego systemu ubezpieczeń dla pozostałych grup społeczno-zawodowych naturalną konsekwencją są różnice. Należy więc zaznaczyć, że ze względu na odmiennność regulacji prawnych nie można wywodzić wniosku, że powinny być jednakowo uregulowane poszczególne kwestie w ramach tych systemów.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2013 r., poz. 291), ubezpieczeniem rolniczym obejmuje się rolników i pracujących z nimi domowników, tzn. osoby które ukończyły 16 lat i stale pracują w gospodarstwie ale nie są związane z rolnikiem stosunkiem pracy. Przez rolnika rozumie się osobę prowadzącą „osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu

gospodarstwie rolnym". Działalnością rolniczą jest produkcja roślinna lub zwierzęca, w tym ogrodnicza, sadownicza, pszczelarska i rybna. Według tych definicji warunkiem ubezpieczenia w KRUS jest prowadzenie działalności rolniczej.

Rolnika lub domownika z gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 hektara przeliczeniowego, obejmuje się ubezpieczeniem społecznym rolników z mocy ustawy, jeżeli nie podlega ubezpieczeniu społecznemu w systemie powszechnym i nie jest uprawniony do emerytury lub renty lub do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego, do których przysługuje prawo z tytułu ubezpieczenia chorobowego na podstawie przepisów o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zatem objęcie ubezpieczeniem z mocy ustawy następuje w przypadku, gdy dana osoba utrzymuje się z działalności rolniczej i nie ma innych źródeł utrzymania poza rolnictwem, które stanowią podstawę do objęcia ubezpieczeniem w systemie powszechnym, realizowanym przez ZUS.

Należy jednocześnie dodać, że w myśl przepisów ustawy, objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników może nastąpić, jeżeli prowadzona jest działalność rolnicza w posiadanych przez rolnika gospodarstwie rolnym. Ustalenie czy prowadzona jest działalność rolnicza, następuje w pierwszym rzędzie na podstawie domniemania wynikającego z ustawy, zgodnie z którym przy ustalaniu podlegania ubezpieczeniu domniemywa się, że właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych lub dzierżawca takich gruntów, jeżeli dzierżawa jest zarejestrowana w ewidencji gruntów i budynków, prowadzi działalność rolniczą na tych gruntach. W przypadku wątpliwości istnieje uzasadnienie do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego, w trakcie którego osoba ubezpieczona albo organ rentowy może dowodzić, że stan faktyczny jest inny i nie ma uzasadnienia do podlegania przez tę osobę ubezpieczeniu społecznemu rolników. Zatem istnieje możliwość wykazania w postępowaniu odwoławczym od decyzji o objęciu ubezpieczeniem społecznym rolników, że dana osoba, mimo iż posiada gospodarstwo rolne nie prowadzi w nim działalności rolniczej i ze względu na to nie powinna podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Pragnę jednocześnie wyjaśnić, że zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013 r. poz.1442), osoby wykonujące pracę zarobkową i uczące się w szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, w tym studenci do ukończenia 26 lat – nie podlegają ubezpieczeniom społecznym w ZUS - jedynie jeśli są zleceniobiorcami w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, to jest w przypadku wykonywania przez takie osoby pracy na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Natomiast w przypadku wykonywania przez ww. osoby działalności zarobkowej w innych formach (np. na podstawie umowy o pracę, o pracę nakładczą czy własnej pozarolniczej

działalności zarobkowej) – wspomniane wyżej osoby uczące się - podlegają ubezpieczeniom społecznym w ZUS na zasadach ogólnych.

Wykonywanie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia – jest zatem jedynym przypadkiem, w którym do ukończenia 26 lat - osoby uczące się (w tym studenci) nie podlegają obowiązkowi ubezpieczeń społecznych w ZUS, pomimo wykonywania działalności zarobkowej, która co do rodzaju jest generalnie objęta obowiązkiem ubezpieczeń społecznych w ramach systemu powszechnego.

W związku z powyższym zarzuty Pana Posła odnośnie niespójności przedmiotowych regulacji prawnych nie są słuszne, gdyż jak to zostało wykazane, podstawowe rozwiązania są zbieżne, a różnice w ramach szczegółowych kwestii są uzasadnione ze względu na odrębność systemową obu ubezpieczeń społecznych funkcjonujących w naszym państwie.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

DSPA-4813-2-(1)/14

BPS-043-46-1990-PRM/13

Zpoważaniem
Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Grzegorz Nalewajk
Grzegorz Nalewajk